

HET BIJBELBOEK

SPREUKEN

UIT DE 'SYNOPSIS' DEEL 3
VAN J.N. DARBY

3.3

© UIT HET WOORD DER WAARHEID

DE 'SYNOPSIS' IS EEN DIEPGAAND COMMENTAAR
OP DE HELE BIJBEL,
VERSCHEENEN IN 8 DELEN BIJ DEZE UITGEVER.

VOOR BEGINNERS OF HEN DIE MEER WILLEN LEZEN VERWIJZEN WE NAAR:

- 'GODS WOORD VOOR ELKE DAG', J. KOECHLIN
- DE HEMELSBLAUWE DRAAD (SPR.), H.A. IRONSIDE

MET DANK AAN BR. H.C.M. TEN HAAKEN VOOR ZIJN INITIATIEF EN INZET!

DEZE EERSTE DIGITALE VERSIE KAN NOG ENKELE SCANFOUTEN BEVATTEN, WAARVOOR ONZE EXCUSES.
ER WORDT AAN GEWERKT DEZE TEKST NOGMAALS DOOR TE NEMEN.
TOCH DENKEN WE DAT HIJ NU AL NUTTIG KAN ZIJN VOOR BELANGSTELLENDE.

Verklaring over Spreuken (Synopsis deel III)

Auteur: John Nelson Darby

INHOUD

[Inleiding](#)

[Hoofdstuk 1-8](#)

[Hoofdstuk 9](#)

[Hoofdstuk 10-30](#)

[Hoofdstuk 31](#)

Verklaring over Spreuken (Synopsis deel III)

Auteur: John Nelson Darby

Inleiding

Het boek Spreuken geeft ons de toepassing van die wijsheid die hemel en aarde schiep, op de verschillende bijzonderheden van het leven in deze wereld van verwarring en boosheid. Deze gedachte bepaalt ons bij de onmetelijke genade die in dit boek wordt ontvouwd. God heeft de goedheid om Zijn wijsheid toe te passen op de omstandigheden van ons praktische leven, en toont ons met Zijn eigen inzicht, wat de gevolgen zijn van alle wegen waarin een mens zou kunnen wandelen. Want dikwijls zijn de waarheden in dit boek niet voorgesteld in de vorm van voorschriften, maar om ons kennis van zaken te geven. In de doolhof van deze wereld, waar één verkeerde stap dikwijls zulke bittere gevolgen heeft, is het een grote genade een boek te hebben, dat ons de weg van voorzichtigheid en leven laat zien. En dat in verbinding met een wijsheid die van God komt.

Het zal goed zijn om bij de overdenking van dit boek in gedachte te houden, dat het handelt over de wereld en over de regering van God, volgens welke de mens maait wat hij gezaaid heeft. Dit blijft altijd waar, wat ook de soevereine genade van God ons toekent van de dingen die buiten en oneindig ver boven deze wereld verheven zijn.

Salomo was vervuld met wijsheid van Boven, maar die in deze wereld tot uitoefening kwam en op haar toepassing vond. Dat wil zeggen; Hij paste deze wijsheid toe, door de dingen te zien zoals God ze ziet. Hij onderscheidde de waarheid in alle dingen, zoals deze zich van dag tot dag voordeden. We zien hier dus de wegen van God, de goddelijke weg voor het gedrag van de mens en de onderscheiding van wat het hart van de mens voortbrengt en de gevolgen daarvan. Aan iemand die onderworpen is aan het Woord, worden hier dus de middelen gegeven om de weg van eigenwil en van de dwaasheid van het hart te vermijden. Want het hart is onbekwaam om de draagwijdte te verstaan van veel handelingen die het ons ingeeft. En dan is het hier niet de bedoeling om de mens terug te brengen tot zedelijke volmaaktheid. Dat is het onderwerp niet in dit boek. Maar wel om hem die wijsheid en voorzichtigheid te geven die hem bekwaam maakt om veel dwalingen te vermijden, een ernstige wandel voor God te bewaren, en zich te gewennen om onderworpen te zijn aan de gedachten van God, De voorschriften van dit boek leiden tot praktische blijdschap in deze wereld, doordat ze aardse verbindingen in hun zuiverheid naar de gedachten van God bewaren. Nu is het hier niet menselijke wijsheid en voorzichtigheid, die wordt aangeprezen. De vreze des Heren ¹ die het beginsel van alle wijsheid is, is hier het onderwerp.

Dit boek bestaat uit twee duidelijk onderscheiden delen. De eerste negen hoofdstukken geven ons de grote, algemene beginselen. Het tweede deel wordt gevormd door de eigenlijke spreuken of zedelijke uitspraken, die de weg aanwijzen, waarin de wijze moet wandelen. Aan het einde van het boek vinden we er nog verschillende die Hizkia verzameld heeft (25:1).

¹ Ik laat hier het woord „Heer" staan, als een uitdrukking van algemene toepassing, hoewel in het Hebreeuws „Jahweh" staat. In Israël is altijd „Jahweh" Zijn naam, en ook in verbinding met Zijn regering, behalve in enkele gevallen waar „Adonai" (Heer) staat in de eigenlijke betekenis van het woord. We moeten opmerken, dat in de Spreuken altijd de naam „Jahweh" wordt gebruikt, omdat het onderwijs er in een gekende betrekking en met

gezag wordt gegeven. In Prediker is dat niet zo, want daar hebben we „God“, in tegenstelling met de mens als iemand die zijn eigen ervaringen heeft op aarde. De naam „God“ in abstracte zin komt alleen voor in Spr.25:2. In hfdst. 2:17 lezen we: „Haat God“.

Verklaring over Spreuken (Synopsis deel III)

Auteur: John Nelson Darby

Hoofdstuk 1-8

Laten we nu het eerste deel overdenken. Het grote beginsel wordt aan het begin gegeven. Enerzijds zien we, dat de vreze des Heren het beginsel der wijsheid is. En anderzijds wordt de dwaasheid aangetoond van de eigenwil, die de wijsheid en het onderwijs dat haar beteugelen wil, verwerpt.

Want naast de kennis van goed en kwaad, in verbinding waarmee de vreze des Heren zal werken, is er de uitoefening van het gezag in de scheppingsorde van God, die de eigenwil aan banden legt, want de eigenwil is de oorsprong van alle wanorde. Een voorbeeld daarvan is b.v. het gezag dat aan de ouders is gegeven. De Geest legt uitdrukkelijk de nadruk op deze dingen, in tegenstelling met onafhankelijkheid als de grondslag van blijdschap en zedelijke orde in deze wereld. En Gods gezag geeft hier niet maar voorschriften, of laat de gevolgen van sommige handelingen zien, maar toont ons de orde die Hij gevestigd heeft in de betrekkingen die er onder en tussen de mensen kunnen zijn, en in het bijzonder die van de ouders. Het zich onderwerpen aan de ouders, is het praktisch erkennen van God in Zijn orde. Het is het eerste gebod met een belofte.

De zonde, of de werkzaamheid van de eigenwil van de mens, openbaart zich op tweeërlei wijze, nl. in geweld en in verdorvenheid. In de dagen voor de zondvloed was dat duidelijk te zien. De aarde was verdorven voor God en vervuld met geweld. Satan is een leugenaar en een moordenaar. En de verdorven begeerten in de mens zelf zijn een nog grotere bron van boosheid.

Hoofdstuk 1. Hier wordt het geweld aangeduid als een overtreding van de verplichtingen die de wil van God ons heeft opgelegd. Maar de wijsheid roept zeer luid, opdat haar stem gehoord wordt. Zij voorzegt het oordeel aan hen die haar wegen versmaden.

Hoofdstuk 2. Als het hart onderworpen is aan de woorden van de wijsheid en deze ernstig zoekt, is het gevolg dat men de vreze Jahweh's en God Zelf leert kennen. Die deze dingen op zichzelf toepast, zal bewaard worden; niet alleen voor deelgenootschap met ongerechte mensen, maar ook voor de misleidende vrouw. Dus in het algemeen: voor de verdorvenheid. Tevens worden hier het oordeel over de aarde en de voorspoed van de rechtvaardige aangekondigd.

Hoofdstuk 3. Nadat dit laatste beginsel bevestigd is, toont dit hoofdstuk ons verder, dat de wijsheid, waarvan hier wordt gesproken, niet verkregen wordt door menselijke scherpzinnigheid of voorzichtigheid. Evenmin door een vurig begeren naar voorspoed en geluk, dat zich openbaart in kromme wegen. De vreze Jahweh's en onderworpenheid aan Zijn Woord zijn de noodzakelijke richtlijnen voor ons, om veilig door een wereld van boosheid te gaan, die door God wordt geregeerd.

Hoofdstuk 4 gaat voort, te wijzen op de noodzakelijkheid om tot elke prijs wijsheid na te jagen; het is de weg waarop een zekere beloning te vinden is. Tegelijk waarschuwt het tegen elke verbinding die zou kunnen leiden op een tegengestelde weg en naar het verderf, en

voegt er tevens bij, dat het nodig is om over hart, lippen en voeten te waken.

Hoofdstuk 5 komt meer in bijzonderheden terug op het verdorven hart, dat een man ertoe brengt om de vrouw van zijn jeugd te verlaten voor een andere. Deze weg demoraliseert de gehele mens. Maar de ogen van Jahweh zijn gericht op alle wegen van de mens.

Hoofdstuk 6. Wijsheid is ook, geen verantwoordelijkheid op zich te nemen voor een ander. De wijsheid is niet lui, niet gewelddadig en bedriegt anderen niet. De vreemde vrouw moet gemeden worden als het vuur. Voor overspel is geen genoegdoening mogelijk.

Hoofdstuk 7. Het huis van de vreemde vrouw is de weg naar het graf. Zichzelf breidelen, sterk zijn in het weerstaan van verzoeken, op Jahweh zien, en luisteren naar de woorden der wijzen - dit zijn de beginselen des levens, die in deze hoofdstukken gegeven worden.

Hoofdstuk 8. De wijsheid van God is actief. Ze verheft haar stem en roept de mensen tot zich. Drie beginselen kenmerken haar: bedachtzaamheid of inzicht, dat is het juist overwegen van de omstandigheden; haten van het kwaad, het bewijs dat de vreze Jahweh's aanwezig is; verafschuwen van alle arrogantie en huichelarij in de mens. Door de wijsheid regeren koningen en vorsten. In haar is te vinden: kracht, raad, bestendigheid en alle blijvende goede dingen. Ook Jahweh Zelf heeft gehandeld met het volmaakte onderscheidingsvermogen, dat Hij heeft van de juiste betrekking waarin de dingen tot elkaar staan; d.w.z. Hij schiep alles overeenkomstig de volmaaktheid van Zijn gedachten. Maar dit brengt ons verder, want Christus is de Wijsheid van God. Hij is het Middelpunt van al deze verhoudingen en betrekkingen naar de goddelijke volmaaktheid; en is in Zichzelf het voorwerp van het eeuwig welbehagen van God. De eeuwige wijsheid van God is geopenbaard en ontvouwd in Hem. Maar dat is niet de enige verbindende schakel. Zoals Christus, als het middelpunt en de volheid van alle wijsheid, het voorwerp van welbehagen was voor God de Vader, zo waren ook de mensen, en de bewoonde delen van de aarde, het voorwerp van welbehagen van Christus. En juist in deze betrekking met de mensen, wordt Christus gezien als Degene in Wie alle trekken van de wijsheid en alle raadsbesluiten van God zich verenigen en ontfouwen. Het leven in Hem was het licht der mensen. Christus is dus het voorwerp van het welbehagen van God de Vader. Christus vond altijd Zijn vreugde in God de Vader en Zijn welbehagen was in de mensenkinderen ², en in de aarde die door hen werd bewoond.

Daarom moet dus daar deze wijsheid zich ontplooien, en moet daar de volmaaktheid van Gods wegen zich openbaren. En daar moet dus ook de goddelijke wijsheid het richtsnoer zijn van een wezen dat onderworpen is aan Zijn bestuur. Nu, in Christus, de Wijsheid van God, wordt dit gevonden. Wie naar Hem luistert, vindt het leven.

Merk hier op, dat, hoe belangrijk deze openbaring en ontfouwing van goddelijke wijsheid ook is, noch de nieuwe plaats van de mens in Christus, noch de Gemeente hier wordt gevonden. De Gemeente is uit deze tegenwoordige boze wereld geroepen, om de Heer Jezus in de hemel toe te behoren. In werkelijkheid kan Christus Zich nog niet verheugen in de mensenkinderen, als we hun toestand in aanmerking nemen. Maar het zal volkomen worden vervuld als Hij de aarde in bezit zal nemen - dat zal het duizendjarig vreedrijk zijn. Maar in deze tussentijd nodigt Hij de mens uit om naar Hem te luisteren. Het beginsel, dat men een weg volgen moet, die men door naar de woorden van de wijsheid te luisteren leert kennen, is van het hoogste belang en van de grootste draagwijdte in deze wereld. Dat is de weg van God

waarin Hij wordt gekend. Maar er is er maar één. En als men er niet in wandelt, zal men de gevolgen ervan moeten dragen. Zelfs dan, als men werkelijk de Heer liefheeft.

¶ Zo is Hij een mens geworden. En het nijdloze getuigenis, dat de engelen bij Zijn geboorte gaven was: „Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, en in mensen een welbehagen". De mens wilde Hem niet ontvangen, en zo werd de bijzondere betrekking gevormd van Hem als de opgestane Mens met God (Mijn Vader en uw Vader, Mijn God en uw God) en van de Gemeente met Hem, haar Hoofd; maar Zijn welbehagen bleef in het mensengeslacht. Voorlopig was er geen vrede op aarde maar veeleer verdeeldheid. Maar dat zal anders worden en zelfs na het duizendjarig vrederijk, zal de tabernakel Gods bij de mensen zijn. Dan zullen beide dingen worden gezien, nl. de bijzondere betrekking, en de algemene zegen: God zal in Zijn tabernakel (de gemeente) bij de mensen wonen, op de nieuwe aarde (Op.21).

Verklaring over Spreuken (Synopsis deel III)

Auteur: John Nelson Darby

Hoofdstuk 9

Maar de wijsheid heeft nog meer gedaan. Ze heeft een systeem gevormd, een huis gebouwd dat haar toebehoort. Het wordt staande gehouden door de volmaaktheid van goed geregelde en goed samengevoegde soliditeit (zeven pilaren). De tafel van haar huis is toebereid en voorzien van vlees en wijn. Haar uitnodiging is duidelijk en klaar. Ze roept de eenvoudigen tot haar te komen en aan de maaltijd deel te nemen, terwijl zij hen de rechte weg, waar men het leven vindt, toont.

Er is ook een andere vrouw. Maar alvorens daarover te spreken laat de Geest zien, dat het onderricht aan de spotter voorbijgaat. Hij zal degene die hem bestraft alleen maar kunnen haten. Zelfs in haar betrekkingen met haar vijanden is de wijsheid wijs. Voor de wijze en de oprechte is er een opwassen. Maar het begin is de vreze Jahweh's. Dat is het fundamentele beginsel.

Maar spot is niet het enige karakter van kwaad. Er is een dwaze vrouw. De werkzaamheid der liefde, die het goede zoekt voor hen die het goede niet kennen, wordt in haar niet gevonden. Ze is luidruchtig en zit voor de deur van haar huis op de hoge plaatsen van de stad. Ze zoekt hen, die de rechte weg gaan, daarvan af te trekken, en de verstandelozen op de weg van bedrog en de zonde te lokken; ze weet niet dat haar genodigden slachtoffers van de dood zijn. Dit zijn de algemene raadgevingen, die Gods waarschuwend wijsheid ons geeft.

Verklaring over Spreuken (Synopsis deel III)

Auteur: John Nelson Darby

Hoofdstuk 10-30

In deze hoofdstukken vinden we de vele in details gaande raadgevingen, voor hen die ernaar willen luisteren, hoe men de strikken kan vermijden waarin de eenvoudige zou kunnen vallen. En tevens wordt ons voor vele gevallen de weg getoond die men volgen moet en de gevolgen van de handelingen van de mens. In 't kort gezegd: hier wordt gezegd wat tot in alle bijzonderheden de wijsheid kenmerkt; wat voor de mens voorzichtigheid en voor de kinderen van God goddelijk onderscheidingsvermogen genoemd kan worden. Tevens wordt er gesproken van het gevolg van de regering van God, welke verschijnselen er ook tijdelijk zijn mogen. Het is nuttig om op te merken, dat het in dit boek niet gaat om verlossing of verzoening, maar dat het ons een wandel wil voorstellen overeenkomstig de wijsheid van Gods regering.

Verklaring over Spreuken (Synopsis deel III)

Auteur: John Nelson Darby

Hoofdstuk 31

In het laatste hoofdstuk, zien we het karakter van een koning en dat van de vrouw in haar eigen huis overeenkomstig deze wijsheid. De koning veroorlooft zichzelf niet datgene wat hem onbekwaam zou maken om te regeren. Want door toe te geven aan zijn begeerten zou zijn zedelijk onderscheidingsvermogen verminderen.

In de vrouw zien we de volhardende en toegewijde vlijt waardoor het huis met goed wordt vervuld, eer over de bewoners gebracht wordt en alle zorgen en moeiten die de luiheid met zich meebrengt, ver verwijderd worden gehouden. De zinnebeeldige toepassing van deze twee kenmerken van wijsheid is zó duidelijk, dat er geen uitleg aan gegeven behoeft te worden. Wat de geest van deze dingen betreft, is het voorbeeld van de vrouw van grote waarde voor hen die in de gemeente werkzaam zijn.

Hoewel dit boek de door de vreeze Jahweh's bewerkte wijsheid alleen op deze wereld toepast, is het juist daarom van grote waarde voor de christen, die met het oog op zijn hemelse voorrechten, min of meer de voortdurende regering van God zou kunnen vergeten. Het is zeer belangrijk, dat de christen in gedachten houdt dat hij de Heer moet vrezen, en dat hij zich steeds bewust is van de uitwerking van de tegenwoordigheid van God op de bijzonderheden van zijn wandel. En ik herhaal wat ik in het begin al heb gezegd, dat het een grote genade is, als God Zich neerbuigt, om Zijn wijsheid toe te passen op alle bijzonderheden van het leven van de mens, temidden van de verwarring die de zonde heeft gebracht. Bezig met hemelse dingen, is de christen minder in staat door eigen ervaringen de draad te vinden, die hem kan leiden op zijn weg door de doolhof van het kwaad. God heeft hieraan gedacht en als eerste beginsel aan ons gegeven, wijs te zijn in het goede en onnozelen in het kwade (Rm.16:19). Zo kan de christen onkundig zijn van kwaad (als een wereldling zo zou zijn zou hij erin vallen) en het tegelijkertijd ontwijken door de kennis die hij heeft van het goede. De wijsheid van God heeft hem dit laatste gegeven, en de regering van God voorziet in al het andere.

In de Spreuken zien we deze dingen zowel in beginsel als op bijzonderheden toegepast. Ik heb nu niet stilgestaan bij het figuurlijke karakter van de verschillende vormen van kwaad. Het zijn meer beginselen dan beelden. Maar de boze mens van de laatste dagen vindt men steeds weer in de Psalmen. En Babylon is de volle verwerkelijking van de vrouw, die de onnozelen in haar netten vangt en ze naar de dood voert. Juist zoals Christus de volmaakte wijsheid van God is, die naar het leven leidt. Maar deze twee dingen die het kwaad openbaren (gewelddaad en zedelijk verderf) komen in alle tijden na de zondeval uit het hart van de mens voort. Alleen, we hebben gezien, dat er een werkzame ontvouwing is van de listen van de boze vrouw, die haar eigen huis heeft en haar eigen voorbereidingen treft. Het is niet alleen maar het beginsel van zedelijk verderf. Het is een georganiseerd systeem, evenals de soevereine wijsheid het hare heeft.

EINDE SPREUKEN